

**KOMMUN-
FÖRBUNDET**

Kommunen
FIXAR!

Fullmäktigeledamöterna kan främja hållbar utveckling i städer och kommuner

Eveliina Kiema-Majanen

Innehåll

Kommunen
FIXAR!

- Vad **bör en fullmäktigeledamot** veta om hållbar utveckling?
- Hur **kan en fullmäktigeledamot** främja hållbar utveckling?

**Vad bör en
fullmäktige-
ledamot veta
om hållbar
utveckling?**

Kommunallagen 1 §:

Kommunen ska främja sina invånares välfärd och sitt områdes livskraft samt ordna tjänsterna för sina invånare på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt.

Kommunerna i Finland står för en betydande del av genomförandet av hållbarhetsmålen och kommunernas verksamhet är direkt eller indirekt kopplad till alla hållbarhetsmål.

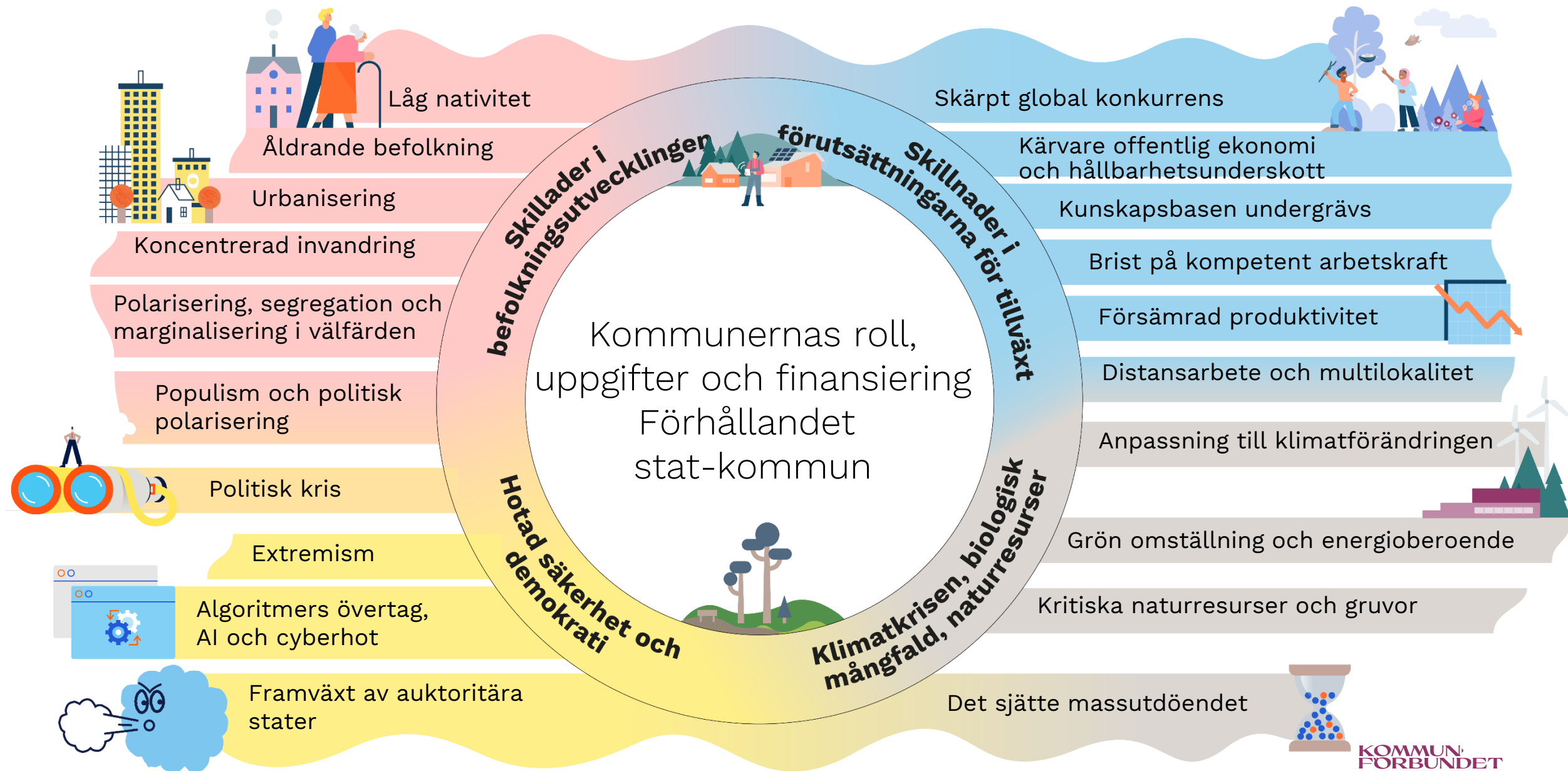
Finland är ett av de första länderna som har fastställt nationella prioriteringar, åtgärder samt uppföljnings- och utvärderingssystem för att uppnå målen för hållbar utveckling i FN:s Agenda 2030.

Fenomenen i kommunens verksamhetsmiljö

- Vilka frågor och fenomen bör en fullmäktigeledamot beakta vid uppställandet av mål och i beslutsfattandet?

Förändringsfenomenen – utmaningar i kommunernas verksamhetsmiljö

Roller och uppgifter som främjar kommunens hållbarhet

Bildning

- Bildningstjänster, fostran och utbildningstjänster som arenor för välfärd, delaktighet och mänskliga rättigheter
- Omsorgstjänster

Näringsliv och sysselsättning

- Resurssmarthet
- Främjande av den gröna omställningen och cirkulär ekonomi
- Sysselsättningstjänster
- Planläggning av företagstomter

Livsmiljö

- Energisystem och energiproduktion
- Avfallshantering
- Kollektivtrafik
- Planläggning
- Anpassning till och bekämpning av klimatförändringen
- Tryggande av den biologiska mångfalden
- En trivsam, trygg och sund livsmiljö
- Samhällstekniska tjänster
- En rättvis grön omställning
- Vattenförsörjning

Välfärd, delaktighet och gemenskap

- En fungerande, trygg vardag
- Olika invånargrupper och utsatta grupper delaktighet i kommun demokratin
- Socialt rättvis kommun demokrati (som beaktar olika generationer)
- Hjälper personer i utsatt ställning, stöd och delaktighet, jämställdhet och jämlikhet
- Möjliggörande av hållbara levnadsvanor för invånarna

**Hur kan en
fullmäktige-
ledamot
främja hållbar
utveckling?**

Främjande av hållbar utveckling vid målformuleringen

- Fullmäktigeledamöterna ansvarar för att det i kommunens styrdokument, såsom strategier, program och planer, ställs långsiktiga mål för att främja invånarnas välfärd, ekonomiska hållbarhet och en hållbar miljö.

Främjande av hållbar utveckling vid beslutsfattandet

- Fullmäktigeledamöterna fattar långsiktiga beslut som sträcker sig över fullmäktigeperioderna i enlighet med en gemensamt överenskommen linje.
- I beslutsfattandet drar fullmäktigeledamöterna nytta av uppföljningsdata från strategi- och hållbarhetsindikatorer.
- I beslutsfattandet är det skäl att beakta att ett visst beslut samtidigt kan försvaga ett hållbarhetsmål och stärka ett annat.

**Kommunen
FIXAR!**

Främjande av hållbar utveckling vid stödjandet av personalen

- Fullmäktigeledamöterna stöder den professionella ledningen och personalen i att vara kreativa och pröva en verksamhetskultur som möjliggör hållbara och innovativa framtidslösningar och stöder olika befolkningsgrupper, intressentgrupper och hela kommunens deltagande och samarbete.

Främjande av hållbar utveckling i strävan efter en god verksamhetskultur

- Varje fullmäktigeledamot och förtroendevald är ansvarig för en god debatt- och beslutskultur, vilket är en förutsättning för goda beslut som håller hög kvalitet och som främjar välfärd och livskraft.

Främjande av hållbar utveckling vid uppföljningen

- Fullmäktigeledamöterna beaktar, efterfrågar och utnyttjar förhandsbedömning av konsekvenserna av beslut för att möjliggöra en gemensam förståelse av beslutens kort- och långsiktiga konsekvenser parallellt för miljön, människorna och ekonomin.
- Fullmäktigeledamöterna följer upp och utvärderar genomförandet av målen.
- Fullmäktigeledamöterna följer upp förändringar i invånarnas behov, i kommunen och i verksamhetsmiljön samt uppdaterar och förnyar målen.
- I det långsiktiga beslutsfattandet bör man beakta dess osäkerhet
 - Konsekvenserna av besluten kanske konkretiseras först under följande fullmäktigeperiod eller därpå följande eller under nästa generation
 - Konsekvenserna av besluten följs upp och nya beslut fattas om en sak inte framskrider på önskat sätt.

**Mer
information för
fördjupning**

Kommunernas uppgifter strukturerade enligt hållbarhetsmål

	förebygga marginalisering			främja jämställdhet och likabehandling	
	storkök matpedagogik främja välfärd och hälsa upphandlingar			säkerhetsåtgärder främja hanteringen av och återhämtningen efter förändringar, kriser och störningar (invånare, institutioner) åtgärder som främjar invånarnas delaktighet	kommuninvånarnas välfärd trafiksystém digitala tjänster bostadspolitiska åtgärder planläggning och styrning av markanvändningen miljöskydd (luft, buller o.d.) upphandlingar utbildning, rådgivning, kommunikation
	främja välfärd och hälsa idrotts- och motionstjänster			avfallshantering cirkulär ekonomi	
	småbarnspedagogik grundläggande utbildning bildningstjänster konsumentkunskap	kultur och kulturarv ungdomstjänster fritidstjänster grundläggande konstundervisning		klimatåtgärder åtgärder som främjar koldioxidneutralitet	
	könskonsekvensbedömning arbete för jämställdhet och likabehandling			vattenskydd utplantering av fisk användning av vattendrag (byggande, turism, tjänster)	
	vattentjänster			planläggning främja biologisk mångfald skogsanvändning	
	energisystem energiproduktion			stärka institutioner som främjar demokratin (fullmäktige, råd o.d.) öppen förvaltning	kommunal demokrati (stärka kommuninvånarnas påverkansmöjligheter) säkerhet
	sysselsättning livskraft			utmana lokala aktörer (invånare, företagare, organisationer och föreningar) att arbeta för en hållbarhetsomställning nationellt och internationellt	samarbete partnerskap och samarbete mellan den offentliga, den privata och den tredje sektorn för att främja hållbarhetsmålen
	industriellt byggande kommunal infrastruktur markpolitik	planläggning och genomförande av planer näringspolitiska åtgärder			

Läs mer om ledningen av hållbar utveckling i städer och kommuner

Handboken Kestävän kehityksen strateginen johtaminen

<https://www.kuntaliitto.fi/tietotuotteet-ja-palvelut/verkkojulkaisut/kestava-kehityksen-strateginen-johtaminen>

Handboken Strategiprocess och strategi som uttrycker målen i Agenda 2030

<https://www.kommunforbundet.fi/publikationer/2025/2304-strategiprocess-och-strategi-som-uttrycker-malen-i-agenda-2030>

Publikationen Uusien kestävien kuntien roolit ja toimintatavat

<https://www.kuntaliitto.fi/tietotuotteet-ja-palvelut/verkkojulkaisut/uusien-kestavien-kuntien-roolit>

Kommunen
FIXAR!

KOMMUN
FÖRBUNDET